

شناسایی و اولویت بندی شاخص های گردشگری تاثیرگذار بر بازآفرینی گذرهای تاریخی از دیدگاه گردشگران نمونه موردی: گذرکوی افشار در شیراز

سیده صدیقه سجادی*، محمدرضا مهربانی گلزار، مسعود علیمردانی

۱- کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی: sedighe.sajadi@gmail.com

۲- استادیار گروه معماری، دانشگاه بین المللی قزوین، قزوین.

۳- استادیار گروه شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران

چکیده

برخی از بافت های تاریخی ایران در طی سال های اخیر بر اثر عوامل متعددی رونق و کارایی گذشته خود را از دست داده و رو به زوال نهاده اند. بافت قدیم شهر شیراز نیز از این مورد مستثنی نبوده و علیرغم وجود پتانسیل های ارزشمند تاریخی، امروزه به فضایی ناامن و خالی از سکنه اصلی، تبدیل گشته است. بازآفرینی شهری در حال حاضر به عنوان یکی از جدیدترین رویکردهای مواجهه با بافت های تاریخی مطرح می باشد و یکی از راهکارهای مهم، استفاده از گردشگری شهری برای رسیدن به بازآفرینی و بهبود شرایط این بافت ها است. از این رو در این مقاله سعی شده با استفاده از روش کتابخانه ای و اسنادی شاخص های گردشگری شهری موثر در بازآفرینی گذرهای تاریخی شناسایی و تبیین شود و سپس با استفاده از روش های میدانی و پرسشنامه و تحلیل اطلاعات بدست آمده بوسیله نرم افزار SPSS، شاخص های موجود طبق دیدگاه گردشگران اولویت بندی گردد. نتایج بدست آمده به این صورت می باشد که شاخص های خورده فروشی، ارائه فرهنگ و سنت ها و همچنین رویدادها و نمایشگاه ها سه اولویت اصلی عمده گردشگران در بازدید از این بافت می باشند و بقیه شاخص ها در ادامه به ترتیب کسب و کار و تجارت، توسعه زیرساخت ها و حمل و نقل، مکان های قابل بازدید، امکانات پذیرایی و امکانات آموزشی بیان شده اند.

واژه های کلیدی: بازآفرینی شهری، گردشگری شهری، گذرهای تاریخی، گذر کوی افشار، شهر شیراز.

۱- مقدمه

توسعه سریع شهرنشینی، تأثیرات قابل توجهی بر بافت های قدیمی و تاریخی بر جای گذاشته است. هسته قدیمی و تاریخی شهرها، برای اسکان جمعیت زیادی که غالباً مهاجران سال های اخیر می باشند، پیوسته دچار تغییر شکل شده که خود تخریب و فرسودگی بافت های مذکور را به همراه داشته است. بافت های تاریخی، بافت هایی هستند که در فرایند زمان طولانی شکل گرفته و تکوین یافته و امروز در محاصره تکنولوژی عصر حاضر گرفتار شده اند. اگرچه این بافت ها در گذشته به مقتضای زمان دارای عملکرد منطقی و سلسله مراتبی بودند، ولی امروز از لحاظ ساختاری و عملکردی دچار کمبودهایی بوده و اغلب جوابگوی نیاز ساکنین خود نمی باشند^[۱]. بافت قدیمی و کهن شهرها به واسطه قدمت تاریخی و وجود عناصر با ارزش تاریخی، موقعیت مناسب ارتباطی، قرارگیری بازار اصلی شهر و قلب تپنده اقتصادی آن و غیره دارای ارزش و جایگاه منحصر به فردی در ساختار فضایی و کارکردی شهر می باشد. درحالی که این گونه بافت ها علی رغم دارا بودن پتانسیل ها و نقاط قوت، در طول